

(204. 5.)

VERBETERING IN HET VOORLOOPIG VERSLAG.

Op bladz. 5, kolom 2, regel 24 van onderen, in plaats van „op een bepaalde wet” te lezen: „op een bepaalden voet”.

Op bladz. 7, kolom 1, regel 2 van onderen, in plaats van „hunner snelheid” te lezen: „der snelheid”.

(204. 6.)

MEMORIE VAN ANTWOORD.

(Ingezonden bij brief van 10 Juni 1902.)

Ter beantwoording van de opmerkingen en beschouwingen in het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, naar aanleiding van het onderzoek van het wetsontwerp tot verhooring van het Vide hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1902, heeft ondergeteekende de eer het volgende te doen dienen.

Ondergeteekende betreurt het zeer dat verschillende omstandigheden de indiening van dit wetsontwerp zoo zeer hebben vertraagd, dat het ontvangen werd op een tijdstip dat de Kamer reeds met velerlei arbeid bezet was. Het zij ondergeteekende dan ook vergund zijne erkentelijkheid er voor uit te spreken, dat de Kamer, ondanks den arbeid haar reeds opgelegd, tijd en gelegenheid heeft kunnen vinden om dit wetsontwerp in behandeling te nemen en hem in de gelegenheid heeft willen stellen de daartegen bij haar gerezen bedenkingen te beantwoorden.

Daartoe overgaande, meent ondergeteekende in de eerste plaats aan de zeer vele leden — die met bevreemding en velen hunner met teleurstelling hadden gezien dat, waar door ondergeteekende in uitzicht werd gesteld de indiening van eene suppletoire aanvraag voor drijvend materieel, uitsluitend bestemd voor de landsdefensie, door hem in plaats daarvan gelden worden aangevraagd tot het in aanbouw brengen van een schip voor den Indischen en den algemeenen dienst — te mogen opmerken dat, hoewel zeer zeker tot de taak welke de Nederlandsche zeemacht geroepen is te vervullen ook behoort de verdediging van Nederland, zij daarbij slechts behoef op te treden als *steun* van de landmacht.

De omschrijving van die taak, zooals zij door den toenmaligen Minister van Marine jhr. VAN DER WIJCK werd geformuleerd in de Memorie van Toelichting op de begroting voor het dienstjaar 1897 en luidende:

„het zooveel mogelijk *steunen* van de landmacht bij het verdedigen van de kust tegen eene landing, het *samenwerken* met de landmacht tot het verdedigen onzer toegangen uit zee naar de vesting Holland, zoomede van de accessen te water over onze rivieren, plassen en inundatiën;”

is ook thans nog een der grondslagen waarop de organisatie van onze zeemacht behoort te berusten.

Een logisch gevolg van deze taakverdeling is, en ondergeteekende maakt ten deze de woorden gesproken door den geachten afgevaardigde uit Brielle (1) volgaarne tot de zijne, dat elke aanvraag van gelden tot het in aanbouw brengen van materieel meer bepaald bestemd voor de defensie aan de zeezijde, moet steunen op een uitgewerkt *algemeen* plan, dat, aan de Kamer overgelegd, al die gegevens moet bevatten welke haar in staat kunnen stellen een oordeel te vellen, niet alleen over de zaak zelf, maar ook over hare gevolgen.

Indien het ondergeteekende gegeven mocht zijn een aanvraag van gelden tot aanbouw van nieuw materieel uitsluitend voor die defensie aan de goedkeuring der Volksvertegenwoordiging te onderwerpen, zal hij zeker niet in gebreke blijven aan het zoo bij herhaling uitgesproken en zijns inziens volkomen gemotiveerd verlangen der Kamer te voldoen en waar hij ook geen woord behoef terug te nemen van zijne gegeven verklaringen, dat omtrent den werkkring der zeemacht bij de landsdefensie tusschen hem er

zijn ambtsvoorganger geen verschil in opvatting bestaat en met zijn ambtgenoot van Oorlog volkomen overeenstemming is verkregen, zoowel wat aangaat de hierbedoelde taak der zeemacht als het daarvoor noodige materieel, twijfelt hij niet daarbij al de gewenschte gegevens te zullen kunnen verschaffen.

Maar dergelijke breed toegelichte aanvraag is eerst van hem te verwachten wanneer aan de uitvoering de hand zal kunnen worden geslagen zoowel vanwege het Departement van Oorlog als door het Departement van Marine. Want wat zou het baten indien, waar Oorlog en Marine moeten samenwerken tot hetzelfde doel, waar de middelen van het eene Departement die van het andere moeten steunen en tot hun recht brengen, wat zou het baten indien beide Departementen niet gelijkelijk en in overleg met elkander de geregelde afwerking van het voor te stellen stelsel van landsverdediging ter hand namen.

Ondergeteekende spreekt dan ook zijn dank uit aan die leden der Kamer die betuigen den Minister er dankbaar voor te zijn, dat hij zich niet door de vrees van ontstemming te wekken heeft laten weerhouden om aan de Kamer andere voorstellen te doen dan van hem, op grond van vroeger gedane toezeggingen, verwacht werden. Maar hij moet daaraan toevoegen dat niet gemis aan overeenstemming met zijn ambtgenoot van Oorlog daarvan de oorzaak is, maar *wel* de door hem geëerbiedigde overtuiging van den Minister van Oorlog dat op dit oogenblik andere uitgaven ten dienste van de landsverdediging de prioriteit behooren te hebben boven de uitgaven tot verbetering der kustversterkingen.

Op de met nadruk gestelde vraag of de ondergeteekende de verantwoordelijkheid aanvaardt voor de bestending van den ook door hem als onvoldoende geconstateerden toestand van het drijvend materieel voor de binnenlandsche verdediging, kan hij geen ander antwoord geven dan dat hij wel verplicht is met de bestaande omstandigheden rekening te houden, maar zich ten volle bewust van zijne verantwoordelijkheid, alles behoort aan te wenden om voor dit materieel te zijner tijd voorstellen tot verbetering te kunnen doen. Zoolang dit nieuwe materieel niet aanwezig is zal het oude materieel zonder aanzienlijke uitgaven daaraan ten koste te leggen, zoo lang mogelijk voor den dienst bruikbaar moeten worden gehouden.

§ 2. De vraag of er goede redenen zijn om inmiddels voort te gaan met den aanbouw van materieel voor den Indischen en den algemeenen dienst wordt door vele leden ontkennend beantwoord. Aan de enkelen die als motief voor deze meening aanvoerden, dat ons toch de financieele kracht ontbreekt om de inrichting onzer zeemacht aan billijke eischen te doen beantwoorden, zij opgemerkt dat de ondergeteekende een tegengesteld gevoelen is toegeedaan en dat het zijns inziens binnen het bereik onzer financieele krachten ligt om de vereischte maritieme strijdmiddelen aan te schaffen, waarmede een eventueele vijand wel degelijk rekening zal hebben te houden. Aan de andere leden die geen vrijheid konden vinden om bij voortdoring zeer belangrijke sommen te besteden voor schepenbouw, waar de uitvoering der Leerplichtwet en andere sociale nooden hooge eischen aan de schatkist zullen stellen, zij geantwoord dat de Minister van Marine ook voor zijn deel te zorgen heeft voor de noodige middelen tot verdediging van Vaderland en Koloniën en dat een land dat zijne verdedigingsmiddelen verwaarloost, wel door geen enkele natie zal worden geëerbiedigd.

Een derde groep leden grondten hun afkeurend oordeel over de thans ingediende aanvraag op hunne meening, dat na de voltooiing der nog in aanbouw zijnde pantserschepen in de behoeften van den Indischen dienst zal kunnen worden voorzien en het voor den algemeenen dienst niet gerechtvaardigd mag heeten thans reeds tot het bouwen van een 4de schip van het type *Regentes* te besluiten, zoolang omtrent die schepen niet meer gegevens zullen zijn verkregen en nader zal zijn overwogen of verdere aanbouw van schepen van dit type aanbeveling verdient. Daarbij beriepen deze leden zich op de mededeeling van den ondergeteekende op bladz. 4 van de Memorie van Antwoord op de loopende begroting, dat „wanneer de twee nog in aanbouw zijnde pantserschepen gereed zullen zijn, in de aflossing voor de Indische strijdmacht kan worden voorzien”, zoodat de thans gedane aanvraag meer in het bijzonder den algemeenen dienst moet gelden. De meening, dat met de 10 in het Voorloopig Verslag, bladz. 4, bedoelde schepen in de aflossing van de Indische strijdmacht kan worden voorzien, is ook bij den ondergeteekende geheel onveranderd gebleven. De daarvoor bestemde schepen zijn afgescheiden hiervan volkomen geschikt voor den algemeenen dienst en de ondergeteekende deelt

(1) Zie A gemeene beraadslaging over hoofdstuk V der Staatsbegroting. 31ste Vergad. dag, bladz. 765.